

Korterelamute elektrip

Küllap on ühistute liikmed pannud tähele, et iga viie aasta tagant lasub neil kohustus elektripaigaldise tehniliseks kontrollimiseks, ühtlasi tuleb neil teostada toiminguid, mille sisu ei jää pruugi alati meelde. Kui KÜ-le valitakse uus juhatus, siis peavad oma mälu ja elektriteemalisi teadmisi värskendama nemadki.

Kõrgema ohu allikana vajab elekter erikohtlemist ning eeskätt ohutuse tagamiseks ongi elektritööde valdkond kogu maailmas reguleeritud erinõuetega.

Eestis on elektripaigaldise käidutoimingud reguleeritud Elektriõhutusseadusega ja standarditega: EVS 807:2004 – Kinnisvara korrashoiu tagamise tegevused ja

EVS-EN 50110-1 2003 Elektripaigaldiste käit. Alljärgnevalt mõtestame standardi „Kinnisvara korrashoiu tagamise tegevused“ kohaselt lahti otseselt korterelamutega seonduvad tegevused: elektrotehnilised kontrollmõõtmised (kood 254) ja elektripaigaldise tehniline kontroll

(kood 255). Esinevate põhimõistete selgitused leiab ajakirja Elamu 2. ja 3. numbrist.

Elektrotehnilised kontrollmõõtmised (EVS-HD 60364:2007)

Elektripaigaldise seisukorra kindlaksmääramiseks läbiviidav tehniline kontroll sisaldab ühe põhilise toiminguna elektripaigaldises teostatavaid kontrollmõõtmisi. Lahtiseletatult on elektripaigaldise kontrollmõõtmised vastavate mõõteriistade abil teostatav katsetuste kogum. Elektriõhutusseaduse kohaselt peab nimetatud kontrollmõõtmisi teostav labor olema akrediteeritud või mõõteseaduse kohaselt erialaselt pädevaks hinnatud ning majandustegevuse registris mõõte- ja teimilaborina registreeritud.

Teostatakse põhiliselt järgmisi elektrikontrollmõõtmisi:

- kaitse- ja potentsiaaliühtlustusjuhtide katkematus kontroll
- isolatsioonitakistuse mõõtmine
- SELV- ja PELV- kaitsevähikepingealade ja kaitseeralduse kontroll
- rikkesilmuse näivtakistuse mõõtmine
- rikkevoolukaitselülite katsetamine
- maandurite ja maanduspaigaldiste maandustakistuse mõõtmine

Vajadusel teostatakse veel järgmised mõõtmised:

- pinnase eritakistuse määramine
- pingetaim
- polaarsuse kontrollimine
- isoleerpindade isolatsioonitakistuse mõõtmine

Elektripaigaldise kontrollmõõtmiste lähtealuseks on selle hetkeseisule vastavate jooniste ja skeemide omamine, millest peab selguma:

1. Vooluahelate liik ja ehitus:

- tarvitite asukoht
- juhtide arv
- juhtide ristlõige
- juhistikku tüüp.

2. Kaitse-, lahutus- ja lülitusseadmete andmed ning asukoht.

3. Mõõteseadme ja mõõteriis-

ta andmed ning sellest tulenevalt ka mõõtemetoodika märged.

Elektripaigaldise kontrollmõõtmiste tulemused fikseeritakse protokollis, mis sisaldab:

1. Mõõtmiste teostaja andmeid:

- ettevõtte nimetus
- ettevõtte aadress
- kontakttelefon
- mõõtmiste kuupäev
- mõõtmisi teostanud isikute nimed ja allkirjad

2. Objekti andmed:

- objekti nimetus ja aadress
- objekti valdaja kontaktandmed

3. Mõõtmiste tulemused:

- mõõtmiste tulemusi mõjutavad tegurid / ümbritsevad olud, selgitavad plaanid
- mõõtetulemused ise

4. Mõõtmiste käigus avastatud puudused.

5. Otsus mõõtmistulemuste vastavuse kohta kehtivatele normidele

6. Kasutatud lühendite ja tähiste selgitus.

* Protokollis näidatud elektriahelate, seadmete ja aparaatide nimetused, tähised ning numbrid tähistatakse vastavalt kontrollitava elektripaigaldise jooniste või elektriskeemide nimetustele, tähistele ja numbritele.

Korterelamu esindajad võivad lasta kontrollida oma siseneva elektrienergia kvaliteedi- ja elektripaigaldise tarbimisparameetrite monitooringuid vastavalt standardile EVS-EN 50160. Lahtiseletatult mõõdetakse uuritava elektripaigaldise toitepinge kõiki põhiparameetreid ja elektripaigaldise tarbimisparameetreid. Hilisema analüüsi tulemusena uuritakse mõõdetud suuruste vahelisi seoseid ja mõju elektritarvitite tööle. Nimetatud monitooring aitab välja selgitada elektritarvitite ja -seadmete tööd häirivad tegurid, mis võivad olla põhjustatud mittekvaliteetsest toitepingest või elektripaigaldise osade sobimatuses.

Mõõtmistulemuste alusel on võimalik esitada vajadusel pretensioon elektrienergia müüjale.

254 Elektrotehnilised mõõtmised

Tegevuse sisu: Isolatsioonitakistuse mõõtmine; rikkesilmuse takistuse või ühefaasilise lühisvoolu mõõtmine; PEN-, kaitse- ja potentsiaaliühtlustusjuhtide katkematus kontroll; maanduri maandustakistuse mõõtmine; rikkevoolukaitselülite rakendamisvoolu ja rakendumisaja kontroll.

Tulemus: Määratakse elektripaigaldise kasutamise- ja ohutusparameetrid. Mõõtmistulemused on tehnilise kontrolli lähtealuseks.

Elektripaigaldise ohutus III osa

255 Elektripaigaldise tehniline kontroll

Tegevuse sisu: Menetlus, mille käigus: hinnatakse visuaalkontrolli, elektripaigaldise dokumentatsiooni, samuti labori mõõtmis- ja katsetustulemuste alusel elektripaigaldise ning selle käidu vastavust õigusaktides kehtestatud nõuetele. Tulemus: Tehniline kontroll on teostatud ettenähtud sagedusega, nõuetekohasuse tunnistuse saamisel on elektripaigaldise ohutus tõendatud.

Elektripaigaldise tehniline kontroll

Tehnilise kontrolli teostaja pädevus

Tehnilise kontrolli teostaja on A-, B- või C-tüüpi inspekteerimisasutuse kriteeriumidele vastav inspekteerimisasutus, lähtuvalt Eesti standardist EVS-EN ISO/IEC 17020. Tehnilise kontrolli teostaja on ka majandustegevuse registris registreeritud elektritöö ettevõtja, kelle registreeringuandmetes on tehtud vastav märg.

A-tüüpi inspekteerimisasutuse sõltumatus kriteeriumidele vastav tehnilise kontrolli teostaja võib tehnilist kontrolli teha kõigis elektripaigaldistes vastavalt akrediteerimisulatusale.

B-tüüpi inspekteerimisasutuse sõltumatus kriteeriumidele vastav tehnilise kontrolli teostaja võib teha tehnilist kontrolli enda või ema- või tütar-ettevõtte valduses olevates elektripaigaldistes vastavalt akrediteerimisulatusale.

C-tüüpi inspekteerimisasutuse sõltumatus kriteeriumidele vastav tehnilise kontrolli teostaja võib teha tehnilist kontrolli teise ja kolmanda liigi elektripaigaldistes vastavalt akrediteerimisulatusale. C-tüüpi inspekteerimisasutuse kriteeriumidele vastav tehnilise kontrolli teostaja ei või teha kasutuselevõtule eelnevat tehnilist kontrolli oma ettevõtte või emaettevõtte ehitatud, renoveeritud või remonditud elektripaigaldistes.

Elektritöö ettevõtja võib teha korralist tehnilist kontrolli kolmanda liigi elektripaigaldistes.

Majandus- ja kommunikatsiooniminister võib kehtestada võrdluskontrolli korra.

Tehnilise kontrolli teostamine (EVS-HD 60364-6 :2007)

Tehniline kontroll tuleb teostada igas elektripaigaldises enne selle kasutuselevõttu ning ettenähtud juhtudel ja sagedusel pärast kasutuselevõttu. Tehniline kontroll jaguneb kasutuselevõtule eelnevaks, korraliseks ja erakorraliseks tehniliseks kontrolliks.

Erakorraline tehniline kontroll teostatakse, kui elektripaigaldise omanik, kasutaja või käidukorraldaja peab seda ohutuse tagamiseks vajalikuks või kui riikliku järelevalve teostaja seda nõuab.

Tehnilise kontrolli korra ja mahud ning korralise kontrolli juhud ja sageduse kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister.

Elektripaigaldise ja selle tehnilise kontrolli kohta andmete esitamine

Tehnilise kontrolli teostaja esitab Tehnilise Järelevalve Ametile andmed nõuetekohaseks tunnistatud elektripaigaldise ja selle tehnilise kontrolli kohta, ühe nädala jooksul pärast elektripaigaldise

kasutuselevõtule eelnevat tehnilist kontrolli.

Tehnilise kontrolli teostaja esitab Tehnilise Järelevalve Ametile andmed kontrollitud elektripaigaldise ja selle tehnilise kontrolli kohta, ühe kuu jooksul pärast esimese ja teise liigi elektripaigaldise korralist tehnilist kontrolli.

Elektripaigaldise ja selle tehnilise kontrolli kohta esitatavate andmete loetelu ja esitamise korra kehtestab majandus- ja kommunikatsiooniminister.

Korraline tehniline kontroll

Korralise tehnilise kontrolliga hinnatakse elektripaigaldise ja selle käidu vastavust Elektroohutusseadusega kehtestatud nõuetele ning vastavuse korral tõendatakse seda elektripaigaldise nõuetekohasuse tunnistusega.

Elektripaigaldise korralise tehnilise kontrolli teostamise tähtaega arvestatakse:

- esmakordsel korralisel tehnilisel kontrollil üldjuhul elektripaigaldise kasutuselevõtule eelneva tehnilise kontrolli kuupäevast;
- edaspidi eelmise korralise kontrolli või korralise kontrolli mahus teostatud erakorralise tehnilise kontrolli tegemise kuupäevast.

Edaspidised korralised tehnilised kontrollid tuleb teha järgmise perioodilisusega:

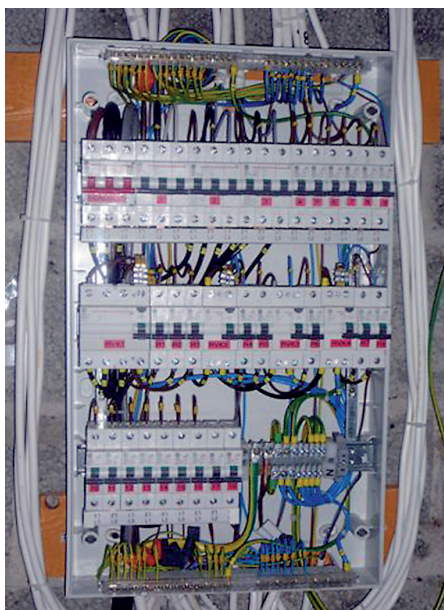
I liigi elektripaigaldises kord kolme aasta jooksul;

II liigi elektripaigaldises kord viie aasta jooksul (korterelamute elektripaigaldise ühisosad ja KÜ-d);

III liigi elektripaigaldistes kord kümne aasta jooksul (korterite kontroll on vabatahtlik).

Nõuded elektripaigaldise korraliseks tehniliseks kontrolliks esitatavale dokumentatsioonile ja selle kontrollile.

Vastava dokumentatsiooni võib ette valmistada käidukorraldaja. Elektripaigaldise korralise tehnilise kontrolli teostamisel võtab tehnilise kontrolli teostaja aluseks järgnevalt loetletud dokumendid:

Korralikult paigaldatud jaotuskeskus.

- taotlus korraliseks tehniliseks kontrolliks;
- kirjalik kinnitus, et sama taotlust elektripaigaldise korraliseks tehniliseks kontrolliks ei ole esitatud mõnele teisele tehnilise kontrolli teostajale;
- elektripaigaldise käidukorraldajat määrav dokument;
- elektripaigaldise käidukava;
- elektripaigaldise eelmise kontrolli dokumendid;
- elektrik personali olemasolul selle elektriohutusalaste teadmiste hindamise dokumendid;
- elektripaigaldise liitumispunkti ja ettenähtud peakaitsme nimivoolu määrav dokument (elektrienergia müüjalt);
- elektripaigaldise tegelikkusele vastavad skeemid, joonised ehk teostusjoonised;
- asjakohased joonised ja kontrolliprotookollid elektripaigaldise laiendus- ja ümberehitustööde kohta;

- kaetud tööde joonised maandusseadme ja maa-kaablite kohta;

- korralise tehnilise kontrolli teostamiseks vajalikus mahus ja Elektriohutuseaduse nõuetele vastava labori poolt teostatud asjakohased elektripaigaldise mõõtmiste protokollid koos kokkuvõtva aruandega
- kaitseaparaatide seadistustööde aktid.

Korralise tehnilise kontrolli teostamine

Kontrollitoiminguid sooritatakse kooskõlastatult elektripaigaldise omaniku või tema poolt määratud käidukorraldajaga.

Korralise tehnilise kontrolli protseduuri käigus peab käidukorraldaja või omanik tagama kontrollimiseks vajalike elektripaigaldise aparaadikoostete uste, kestade, katete jms avamise, sh võimalike plommide eemaldamise.

Käidukorraldaja või omaniku juu-

resolekul toimub elektripaigaldise korraline tehniline kontroll, mille käigus:

- hinnatakse käidukorraldust, st kas elektripaigaldise käit on korraldatud viisil, mis tagab ohutuse ning kas paigaldises on sooritatud käidukava kohased toimingud;
- teostatakse visuaalkontrolli toimingud, mille käigus veendutakse, et elektripaigaldis vastab selle kohta kehtivatele nõuetele ja tootja asjakohastele paigaldus- või kasutusjuhenditele ega ole ohtu põhjustaval viisil nähtavalt kahjustunud;
- vajadusel teostatakse pistelised kontrollmõõtmised, mille käigus veendutakse, et elektripaigaldise katsetuste ja kontrollmõõtmiste protokollides toodud tulemused on usutavad.

Tehnilise kontrolli teostaja peab teatama elektripaigaldise käidukorraldajale või omanikule kõigest kontrolli käigus ilmnenu elektriseadme või -paigaldise nõuetele mittevastavustest. Kui tehnilise kontrolli teostaja avastab korralise kontrolli käigus, et elektriseadme või -paigaldise kasutamine põhjustab otsest ohtu, peab ta sellest teatama kirjalikult seadme või paigaldise käidukorraldajale või omanikule. Seejuures peab ta tegema ettepaneku seadme või paigaldise koheseks elektrivõrgust väljalülitamiseks ja/ või selle kasutamise lõpetamiseks.

Kui kontrolliti pingestamata elektriseadet, -paigaldist või selle osa ja kontrollimisel ilmnis, et taaspingestamine põhjustab otsest ohtu, ei tohi seda enne puuduse kõrvaldamist taaspingestada.

Elektripaigaldise omanik ja käidukorraldaja tagavad, et elektripaigaldise kontrollimisel ilmnenu puudused ja rikked kõrvaldatakse õigeaegselt.

Pärast ilmnenu oluliste ja käidukorraldaja vähendavate puuduste kõrvaldamist esitab käidukorraldaja või omanik elektripaigaldise samale tehnilise kontrolli teostajale järelkontrolliks.

Täiendavat infot võib leida aadressilt: www.tera.ee.

Urmas Mahlapuu

TERA AS juhatuse liige

AVARIİKESKUS

• **KLIENDITEENINDUS** TALLINN 655 5556, E-R 9.00-17.00

• **ELEKTRIAVARIITÖÖD**

TALLINN 24h 523 5222 TARTU 524 6555 PÄRNU 523 6555 JÕHVI 5119555

• **TURVASÜSTEEMIDE PAIGALDUS JA HOOLDUS** 521 4999

TERA AS, Laki 19, 12915 Tallinn tel: 658 8518 faks: 655 5553 e-post: info@tera.ee www.tera.ee